

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena :

Na celý rok ... 4 koruny -- hal.
Na pol roka ... 2 " -- "
Na štvrt roka ... 1 " -- "

Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor :

Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komorník.

Majiteľ a vydavateľ :

JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo :

Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.

sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Smrtonosné attentáty proti následníkovi trónu!

Arciknieža Franc Ferdinanda a jeho manželku v Sarajeve zavraždili krvožižnívi Srbi.

Deň 28. júna do svetového dejepisu | národy uhorsko-rakúskej monarchie, lež
na večné veky červenými literami vpí- | aj celého vzdelaného sveta. O týchto

Arciknieža Franc Ferdinand.

Kňažna Sofia Hohenberg.

saný bude znakom krvožižnivosti Srbov. Nad hnusnými attentátmi. aké proti následníkovi trónu arcikniežatu Francovi Ferdinandovi a jeho manželke kňažne Sofii Hohenberg, v tento deň zpáchali ľudskej hodnosti vyzlečení krvožižnívi Srbi, zhroziť sa musia nielen všetky

ukrutných zločinoch Srbov podávame nasledujúcu zprávu:

Následník trónu arciknieža Franc Ferdinand, ako zastupiteľ jeho veličenstva kráľa a hlavný veliteľ celej zbranej moci monarchie, prítomný bol na manévroch v Bosni a odprevadila ho ta

i jeho manželka kňažna Sofia Hohenberg. Po zaklúčení manévrov následník trónu arciknieža Franc Ferdinand i s jeho manželkou, v nedeľu 28. júna predpoludním o 10. hodine na dvornom automobile z Filipovics tábora viedol sa k mestskému domu v Sarajeve. Ľud po uliciach oslavoval ho hlučnými živio. Na brehu rieky Miljacka z tlupy ľudu vystúpil mladý človek a do automobila následníka trónu hodil bombu, podobnú veľkej flaši. Bombu následník trónu v lete odrazil rukou tak, že nepadla do automobila, lež za ním vybuchla hrozným rachotom. Za automobilom následníka trónu v druhom automobile viedol sa jeho sprievod. Bomba, ktorá bola nabitá olovom a železnými klincami, porúchala tento automobil a pokaličila nielen v ňom sediaceho podplukovníka Merizziho, lež aj z obecnstva na ulici stojaceho asi 30 ľudí. Ako následník trónu zbadal vybuchenie bomby, zastavil jeho automobil a s podivnou chladnokrvnosťou šiel na miesto, kde vybuchla bomba a rozkázal, aby pokaličeného podplukovníka odviezli do špitála. Následník trónu za tým sadol do svojho automobila a viedol sa ďalej k mestskému domu. Z obecnstva viacerí vrhli sa na útočníka, ktorý skočil do rieky Miljacka, kde ho lapili holič Marossi a detektív Cajmilovič. Na výsluchu pred políciou útočník udal, že sa volá Nedelko Gabrinovič, je 21 rokov starý, cez dlhý čas ako sadzač pracoval v štátnej tlačiarňi v Belehrade, bombu že tiež v Belehrade dostal, od koho ale, že to nikdy nevyzradí. Rodom je Srb a náboženstva pravoslavného.

Na mestskom dome.

Následníka trónu a jeho manželku na mestskom dome privítal mešťanosta Čurčič. Zaujímave, trasúc sa na celom tele, začal svoju reč, následník trónu pretrhol ho ale a prísny hlasom povedal: «Prišiel som sem a pekne ste ma privítali bombou. Včul pokračujte v reči.» Mešťanosta ešte rečnil, keď ku násled-

níkovi trónu stúpil gróf Booz-Waldeck a podal mu osnovu reči, ktorou mal odpovedať na privítanie mešťanostu. Papier, na ktorom táto odpoveď napísaná bola, bol zcela zakrvavený. Arciknieža následník trónu z tohoto zakrvaveného papiera pokojne, ako by nič nebol zbadal, prečítal odpoveď na reč mešťanostu a keď

Následník trónu v kruhu jeho rodiny.

z ruky ztiahol zcela zakrvavenú rukavicu, s manželkou, kňažnou Hohenberg opustil mestský dom. Pri odchode dcéruška Hilmi bej Kapitanoviča arcikniežatskému páru podalo kytku kvetín. Následník trónu a jeho manželka pohladkali dievčatko a bozkali ho. Obecnstvo oslavovalo ich výkrikanú živio.

Opustiac mestský dom, arciknieža následník trónu i s manželkou sadol do krytého automobila a chcel sa zaviesť ku bombou pokali-

ženému plukovníkovi Merizzimu. V automobile na zadnom sedisku sedel následník trónu s manželkou a na prednom sedisku miestodržiteľ Bosne štábný zbrojmajster Potiorek, na schodkoch automobila ale stál gróf Harrach. Sotva ale že automobil vbehol do Franc Jozef ulice, z pravej strany, kde vo veľkom množstve stálo obecenstvo, jedno za druhým rýchlo zarachotily dva výstrely. Jedna guľa — dum dum náboj, aké v balkánskej vojne upotrebovali Srby — prerazila pravú stenu automobila a manželku arcikniežaťa, kňažnu Hohenberg trafila do srdca. **Druhá guľa následníka trónu arciknieža Franca Ferdinanda trafila v krky a prerazila mu hlavnú žilu.** Arciknieža za niekoľko minút bol ešte pri pamäti. Kňažna Hohenberg zomrela naskutku. Po výstreloch postály hneď všetky automobile. Generál Bardolf náčelník vojenskej kancellárie arcikniežaťa a plukovník Hüttenbrenner bežali hneď ku automobilu následníka trónu a šofförövi rozkázali, aby ťažko ranených rýchlo ako len môže viezol do konaku. Tam arciknieža z automobila vyniesli do salóna, uložili na pohovku, kňažnu Hohenberg ale v susednom salóne uložili do postele. Prišli štábní lekári, **nešťastným ale nebolo viac pomoci.** Františkán sarajevského kláštora obom udelil sviatosť posledného pomazania a vojenský duchovný Milán Crnek pri horkom náreku prítomných odbavil modlitby za dušné spasenie zavraždeného následníka trónu a jeho manželky.

Chytili aj druhého útočníka

Po dvoch výstreloch do automobila následníka trónu, rozhorčený ľud vrhol sa na útočníka a bol by ho na kusy roztrhal, keby z rúk ľudu neboli ho vyslobodili policajti. Odviezli ho na policaj, kde udal, že sa volá **Princíp Gavro**, narodil sa v Grahováci v Srbsku, má 19 rokov, v sarajevskom gymnáziume zložil matúrku. Do Serajeva len pred niekoľko dňami prišiel z Belehradu. Pri výsluchu na otázku: Prečo si to zpáchal? — odpovedal s neslýchaným cinizmom: Či to nevidíte?

Prípravy ku pohrābu.

Bezdušné telá oboch zavraždených zabalzamovali hneď v nedeľu v noci, pri čom vysvitlo

že náboje dum-dum zcela porúchaly vnútornosti nešťastných. Zabalzomované telá výstrely v konaku a stáli okolo nich stráž vojenský dôstojníci. Stavanie konaku obklúčené bolo vojenskou strážou. V pondelok 29. júna o 6. hod. večer arcibiskup Städler v sprievode kapituly a celého duchovenstva sarajevského, všetkých hodnostárov vojenských, obé mrtvolky poprvé posvätil v konaku a po druhé na železničnom nádraží, zkadial na dvornom vlaku odviezli ich do Metkoviča, z tadial na válečnej lodi do Triestu a z Triestu na dvornom vlaku do Viedne, kde po čas pohrābu asi do 4. júla vystavené boly v kaplne palāca Belvedere.

Jeho veličenstvo kráľ vo Viedni.

Smutný chýr o zpáchaní attentátu už 28. júna cez poludnie dorazil do Ischla. Jeho veličenstvo kráľ hneď na to dal rozkaz, aby porobené boly poriadky k jeho odcestovaniu do Viedne. V pondelok 29. júna o 11. hodine na dvornom vlaku aj zdravý prišiel do Viedne a sám porobil poriadky ku pohrābu zavraždeného následníka trónu a jeho manželky.

Kde sú pôvodci sarajevskej vraždy?

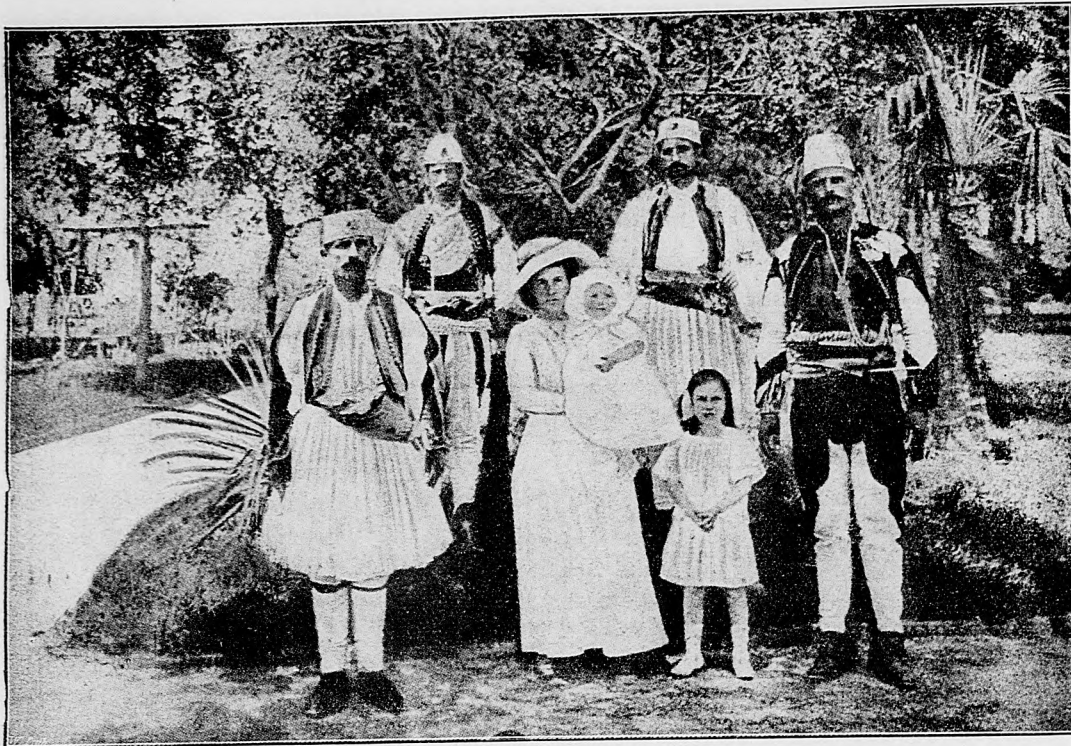
Dla londýnskych a berlínskych zpráv v sarajevskej vražde ruku majú: srbská vojenská liga a srbské knieža Juraj. Srbi sa dobre rozumejú kráľovražde, veľmi sa ale mýlia, že takým spôsobom založia veľkosrbsko.

Soštátpeňá stoličná samospráva.

Keď už Štefan Tisza takmer celú krajinu na svoj obraz pretvoril, napokon dal sa do stolice a sreformuje ju tak, aby ešte silnejším stĺpom bola vlády, akým posial sa dokázala.

Tisza najmä s tým odôvodňuje stoličnú reformu, že členovia stoličnej samosprávy posial na šesť rokov volily ališpána, slúžnvcov a všetkých stoličných úradníkov, od včulká však štát ich vymenuje a vraj takýto vymenovaní úradníci svedomitejšie budú konať svoju povinnosť ako z času na čas vyvolení!

Bárs by tak bolo, lenže pochybujeme v Tiszovom preopokladaní. Tisza iný cieľ má so stoličnými úradníkmi, preto ich soštátpeň. Posial na maďarských krajoch našli sa takí slúžnovci,

Deti panovníka Albánie : šesťročná knážna a jednorôčné knieža.

ališpáni, ktorí pri krajinských voľbách proti vláde kortešovali a hlasovali. Takýchto opozičných stoličiarov na budúce nebude, bo Tiszov zákon o soštatnení stoličnej administrácie v prvom rade to žiada od stoličných úradníkov, aby boli spoľahliví vládni korteši.

Tisza uznáva, že v stoličných úradoch aj takí páni sedia, ktorí nemajú dostatočnej praxe ku zastúpeniu svojho ťažkého úradu, bo vraj mnohí z protekcie boli vyvolení. Na budúce nebude to tak, bo vraj štát len vybraných, nadaných mužov vymenuje za stoličných úradníkov, ktorí potom spravdive budú stolicu administrovať a pracovať za mravný a hmotný blahobyt ľudu. Zdravého rozumu človek ale nahliadne, že sú to len prázdne slova.

V tom má Tisza pravdu, že stoličné úrady preplnené sú takými páňmi, ktorí svoj chlebič ďakovať môžu iba protekcií vplyvného báčika fôišpána. My známe mnohých stoličných páňov, ktorí lepšie sa rozumejú do karát, ako do stoličnej administrácie. Sú medzi nimi aj takí, ktorí viac sedia v kasíne, ako v úrade; že títo nezaslúžia plat, to nie len my hovoríme, lež aj ľud je o tom presvedčený.

Jestli Tisza od týchto páňov očistí stoličné úrady, my mu za to povďační budeme, bo keď my platíme toho úradníka, so všetkým právom

pilných úradských, ako poslušných a oddaných kortešov. No dostane ich, bo veru ani jeden vymenovaný stoličiar nebude odporovať Tiszovým nariadeniam. Bude dobrým kortešom, s čím si poistí svoj pokrok. A tak obecnstvo nič nevyhrá kroz soštatnenú stoličnú administráciu. Oстане všetko pri starom.

Tisza aj s tým robí náladu Sándorovmu zákonnému návrhu, že vraj vymenovaní stoliční úradníci viac sa budú starať o ľud, ako včulajší vyvolení.

O tomto musíme pochybovať. Veď dobre známe našich páňov. Vysoké šiance stoja medzi ľuďom a úradníkmi a tieto šiance nezrúti Tiszov zákon.

V Uhorsku s lampášom treba hľadať takého úradníka, ktorý by za ľud pracoval. Možná našiel by sa taký dobrák, lenže bojí sa medzi ľud ist a byť jeho dobrým radcom, aby ho neudali u vlády, že je nespoľahlivý a čo ja viem čo.

Pravda je, že páni úradskí mnoho by mohli za ľud pracovať, lenže niet vôle, niet lásky u nich. Nemáme teda žiadnej nádeje, že soštatnenou administráciou dostaneme ľudu prajných úradníkov... Čo by!?!

Tisza chcel sreformovať stolicu, aby si poistil svoje panovanie. Docieli, po čom dychtí.

môžeme od neho žiadať, aby si ten plat aj zaslúžil.

Tisza jednoducho na tom jazdí, že soštatnený úradník usilovnejší, lepší a svedomitejší bude, bo vraj bude mať istý chlieb, nemusí sa obávať, že stoličná klika pozbavi ho úradu. No, posiaľ sa to zriedka stalo. Kolko žalôb bolo proti bašovským slúžnovcom a nestalo sa im nič. Poslali ich do iného okresu a vec bola usporiadaná. Tisza chce mať nie natolko

Spojené stránky opozície neohrozene postavia sa sice proti tomuto novému attentátu; Tiszová gárda ale odhlasuje Sándorov zákonný návrh. Potrebuje ho vláda. Blížia sa voľby! *Korteš.*

Obarení radikáli.

Z príležitosti utvorenia radikálnej strany z kruhov pracovnej strany vznikly chýry, že radikáli, cieľom prevedenia ich zkazonosného programu, idú sa spojiť s opozíciou. Kresťanská ľudová strana snemová hneď na to vydržiavala poradu a jednohlasne vynesným uzavretím predsedníctva, spojených stránok opozície vážne vyzvala k osvedčeniu, či zamýšľajú v spojení stúpiť s utvorenou politickou stranou radikálov.

Na toto vyzvanie snemová strana neodvislých 48., predsedníctvu kresťanskej ľudovej strany snemovej, odpovedala nasledujúcim prípisom:

Vysokodostojný Pane! Rada predsedníctva spojených neodvislých stránok 48. súhlasiac so stanoviskom kresťanskej ľudovej strany snemovej, s ochotou sa vyslovuje, že spoločné zápasy opozície, dľa poňatia stránok neodvislých 48, smerovať môžu jedine na dosiahnutie spolu ustálených spoločných cieľov, preto aj od ustálenia medzi opozícnymi stránkami utvoreného, odchyľujúce sa alebo tože prevyšujúce požiadavky, nemôžu patriť medzi predmety spoločných zápasov, z tej príčiny teda **neni možno do spojenia vstúpiť so stranou s takými cieľami utvorenou**, ač práve neodvislá a 48. strana vyhýbať hľadí sporu s každou opozíciou stranou.

Prispetím celej opozície, vytýčený spoločný cieľ je, zpäť uvedenie ústavného právneho poriadku a

skrze to spolu aj statočné uskutočnenie demokratického volebného práva. Spojená strana neodvislých a 48. tým presvedčením preniknutá, že každé oslabenie opozičného spojenia v záujme dosiahnutia spoločných úspechov utvoreného, cieľom našim len škodiť by mohlo, preto aj s dôverou súbojníkov, výrazu dávame tej nádeji, že kresťanská ľudová strana snemová uspokojí sa s týmto našim osvedčením a tak ako posiaľ, vzdor jestvujúcich zásadných protiv programov jednotlivých opozičných stránok, i napozatým s nami bude bojovať cieľom zničenia najväčšieho nepriateľa ústavy a práv ľudu, vykorenenia systému a vlády pracovnej strany.

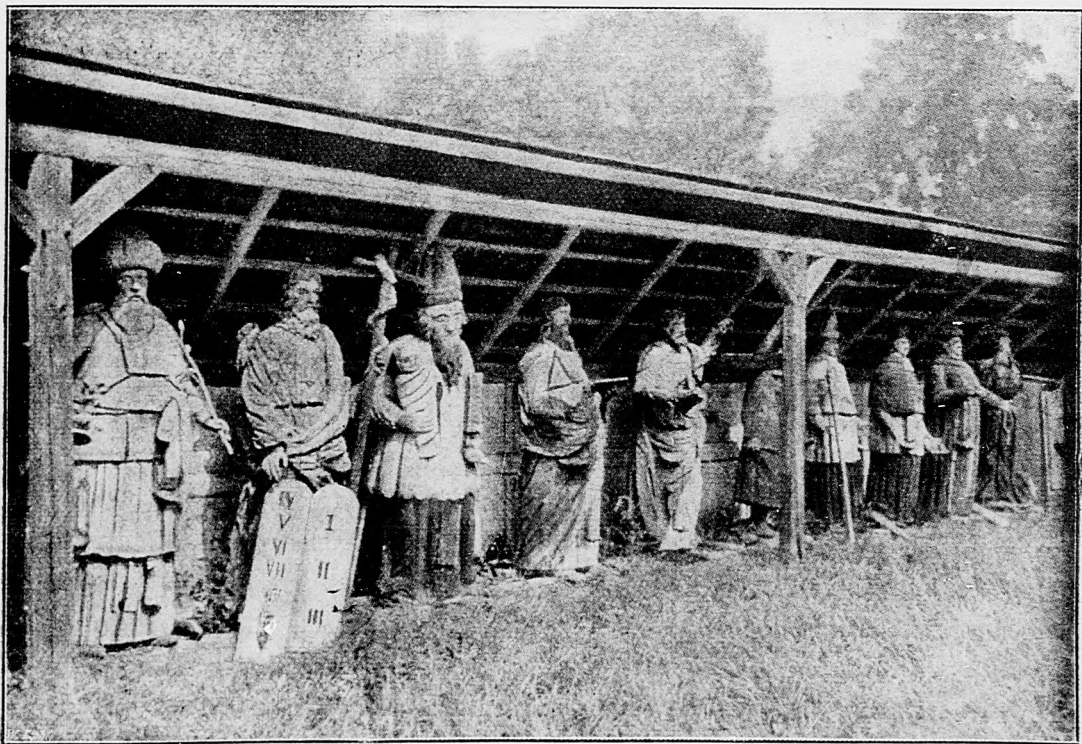
Prijmite Vysokodostojný Pane úprimný výraz mojej najhlbšej úcty

Gróf Michal Károlyi,
predseda spojenej strany neodvislých a 48.

Ústavnej strany odpoveď poslaná kresťanskej ľudovej strane snemovej.

Jeho excellencii Pánu grófovi Aladárovi Zichymu, predsedovi kresťanskej ľudovej strany snemovej v Budapešti.

Ústavná strana v spojení stojí výlučne so stranou Neodvislých Osemaštyridsiatych, so stranou Ľudovou a Demokratickou. K iným stranám neviaže ju žiadneho druhu ustálenie.

Zaujímavé starožitnosti: Včelín zo XVI. storočia. Úle sú z dreva vykresané sochy dvanásť apoštolov.

Podobné ani nezamýšľa uzavreť. Zvlášte ale vyzdvihnúť chcem aj z tejto príležitosti, že Ústavná strana aj v budúcnosti na tom bude aby celú nerozdieľnu silu svoju proti vláde obrátiť mohla.

S istotou rátam na to, že toto stanovisko úplne uspokojí pod Tvojim múdrom vodcovstvom stojácu ľudovú stranu, že spoluúčinkovanie naše i napozatým strvávať bude v nezklatnej sile, na čo veľkú váhu klade ústavná strana.

V Budapešti, 16. júna 1914.

S úprimnou úctou a s vlasteneckým pozdravom

Julius Andrássy.

Pracovná strana od radikálov očakávala, že rozdrobia spojenú opozíciu. Z osvedčenia strany neodvislých a 48, ako aj strany ústavnej, každý nepredpojatý človek presvedčí sa môže o úplnom fiasku tak pracovnej ako aj s ňou do jedného mecha duchajúcej strany radikálnej.

Ako máme dokázať naše oprávnenie ku voľbe.

Napísal: Štefan Haller, krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany.

Dľa ministerského nariadenia, popisovanie voličov začnú 10. júla. Ako popisovali voličov v predošlých časoch, to viac-menej dobre vedel každý zainteresovaný. Vzdor toho ale stalo sa s mnohými, že len až vtedy zbadali, že sú vylúčení z volebného menoslova, keď chceli hlasovať. Čím viacej a ľahšie podobnému mnohí vystavení môžu byť prítomne, keď popisovanie voličov prevádzajú dľa nového volebného zákona.

S ochotou predpokladáme, že vrchnosti svedomite budú nažívať so sverenou na nich mocou a usilovať sa, aby itak nedostatočný volebný zákon aspoň statočne bol prevedený. *Pri tom ale najistejšie je predseda, keď jedonkaždý sám prísny pozor bude dávať na svoje právo a všetko urobí, aby nikto nepozbavil ho práva, ktoré mu dľa zákona prislúcha.*

Dľa zákona voličov vpísať treba do **menoslova** a pri voľbe len tí môžu hlasovať, ktorých mena predchádzajú v tomto menoslove. Kto do

menoslova neni vpísaný, ten nemôže hlasovať bár by aj mal volebné právo. Prítomne teda každý volič zvlášte o to má pracovať, aby vpísaný bol do menoslova voličov.

Menoslovy voličov v každom hlasovacom kruhu zostavovať budú: **jedna alebo dve voličov popisujúce komissie**. *Pred týmito komissiami každý sa môže dostaviť a žiadať, aby vpísaný bol do menoslova voličov.* Popisujúca komissia žiadať bude, aby každý, čo sa hlási o vpísanie do menoslova voličov, skutočne aj dokázal, či má volebné právo alebo nie. Kto to nevie dokázať, toho nevpíšu do menoslova voličov.

Na čo teda zvláštny pozor máme dávať pri popisovaní voličov? Aké písma máme so sebou doniesť? Ako si ich máme zaopatriť? Na tieto otázky ideme dať vysvetľujúce odpovede:

1. Pri popisovaní voličov najmenej práce majú tí, čo právoplatne vpísaní boli do menoslova voličov na rok 1913. *Popisujúca komissia týchto voličov povinná je úradne vpísať do menoslova voličov, či sa o to hlasia alebo nie.* Výnimky sú ale aj tu. Tých totiž nevpíšu do menoslova voličov, u ktorých zmení sa základ dane, dľa ktorej prijatí boli do menoslova na rok 1913. a ich terajší cenzus nesodpovedá cenzu, novým zákonom ustálenému. Teda tí, čo odbavili šesť elementárnych škôl a platia 2 koruny dane, ako aj tí, čo dokázali, že vedia písať a čítať, pri tom platia 20 korún dane a zároveň aj ktorí z jednej dediny presťahovali sa do druhej, sami musia starať sa o to, aby dľa nového zákona vpísaní boli do menoslova, pretože následkom premenenia bydlia alebo pre zmenšenie ich dane, ztratili staré oprávnenie ku hlasovaniu. Nový zákon ale prípadne poskytol im nového oprávnenia. Na príklad: dvaja bratia bývajú v Černovej. Oba sú v tejto obci vpísaní do menoslova na rok 1913. Pavel ešte v tomto roku býva v Černovej. Peter ale presťahoval sa do Belej. Pavel sa nemusí hlásiť pred popisujúcou komissiou, bo ho úradne vpíšu do menoslova. Peter ale hlásiť sa musí pred tou komissiou, ktorá popisuje voličov obce Belej, pretože premenil svoje bydlie a napozatým nemôže ostať v menoslove voličov Černovej. K lepšiemu vysvetleniu uvádzame i druhý príklad: V Dubovej predtým cenzus obnášal

25 korún. Tamojší obyvateľ Ondrej Hruška platil 25 korún pozemkovej dane a vpísaný bol do menoslova tamojších voličov. Včul ale predal polovicu jeho roli a neplatí viac 25 korún pozemkovej dane. Teraz teda nevpišu ho do menoslova, vzdor toho, že predchádza v menoslove na rok 1913, pretože zmenil sa titul jeho oprávnenia, na základe ktorého vpísaný bol do menoslova na rok 1913. Oproti tomu ale obsiahne nové volebné oprávnenie, bo ešte vždy má tolko rolí, že od nich 21 korún platí priamej štátnej dane a vie písať a čítať. On teda hlásiť sa musí u popisujúcej komissii, aby bol vpísaný do menoslova voličov.

2. *Noví voličia*, totižto tí, čo posiaľ neboli vpísaní do menoslova voličov, dľa nového zákona ale majú volebné právo, *v ich vlastnom záujme hlásiť sa musia pred komissiou voličov popisujúcou, Z tej príležitosti nech sa odvolávajú na ten právny titul, na základe ktorého držia sa za oprávnených ku voľbe.* Pri tom nech každý zadováži si potrebné vysvedčenia, ktorými dokázať má:

1. *Vek života*, totižto že už má 30 rokov. K dokázaniu toho upotrebiť možno krstný list, *výtah matriky, služobnú alebo delnícku knihu, knihu od vojenčiny, školské vysvedčenie.* jedným slovom akékoľvek *úradné písmo, jestli v ňom vypísaný je vek života alebo rok narodenia.* Zákon nariaďuje, že od toho, o kom na príklad už zovňajško svedčí, že mu minulo 30 rokov, neslobodno žiadať dokázanie veku. Kto ešte len tohoto roku dosiahne 30. rok života, môže žiadať, aby ho prijali za 30-ročného, bo zákon predpisuje, že «ohľadom veku ku prijatiu do menoslova, dostatočné je, keď ten, čo prijatý má byť, vek od ktorého závisí jeho volebné oprávnenie, vyplní ešte v tom kalendárovom roku, v ktorom prevádzajú popisovanie voličov».

2. *Vedomosť písania a čítania dokázať možno vysvedčením o úspešnom odbavení štvrtej triedy elementárnej školy, vysvedčením okresného výboru, pred ktorým zložil skúšku, vysvedčením úradného tlumoča alebo konečne próbou, složenou pred samou komissiou voličov popisujúcou.* Od takých, čo zaplnili taký stav alebo majú také zamestnanie, ktorému nemohli by sodpovedať bez vedomosti písania a čítania, neslobodno žiadať vysvedčenie, či vedieť písať a čítať.

3. *Daň možno dokázať daňovou knižkou, lajstrom vyrúbenia dane alebo inou verejnou listinou. Každý notár všetky na daň poľahzné a k dokázaniu volebného práva potrebné položky povinný je vydať pod pokutou, siahajúcou do dvetisíc korún*

lní ďalej môžu žiadať, aby do menoslova voličov vpísaní boli na tom základe, že *vedia písať a čítať, majú 30 rokov a samostatne prevádzajú priemysel alebo obchod.* Tí musia dokázať:

1. Vek života, tým spôsobom, aké je vyš udané.

2. Vedomosť písania a čítania, tiež vyšudá-
ným spôsobom.

3. Prevádzanie priemyslu alebo obchodu dokázať musí vysvedčením dovolenia alebo certifikátom, členovstva priemyselnej korporácie certifikátom alebo daňovou knižkou, v ktorej udaná je, že odaný je od prevádzania priemyslu alebo obchodu.

Tretí snád žiada, aby do menoslova voličov vpísaný bol pod tým titulom, že zamestnaný je *v priemyselnom, obchodnom alebo poľnohospodárskom obore, vie písať a čítať, má 30 rokov, u jedného a tohoistého pracujúceho slúži už cez 5 rokov alebo že v priemyselnom obore behom posledných päť rokov pracuje cez 3 roky.* Pod takýmito titulmi hlásiaci sa musí dokázať:

1. Vek života a vedomosť písania a čítania ako ostatní, spôsobom vyšudá-
ným.

2. *Skutočnosť, jakosť a čas zamestnania dokázať musí delníckou knižkou, hodnoverným odpisom lajstra, ktorý priemyselná vrchnosť vede o pomocníkoch, fabričných robotníkoch ako aj prípadne pracujúceho alebo jeho zastupiteľa prípadne takým vysvedčením, v ktorom osnačená je jakosť zamestnania, zamestnancom vybavovaná práca a presne udany je čas jeho zamestnania.* Zamestnanie dokázať možno aj delníckym certifikátom, delníckym kontraktom, služobnou knižkou, vysvedčením obce alebo kvitanciou složenou poplatkov chorých delníkov podporujúcej, proti nehodám poisťujúcej kassy banického družstva atď.

Dobre ale treba si zapamätať, že **koľvek odopre vystavenie takéhoto vysvedčenia alebo bársakej k dokázaniu volebného**

oprávnenia potrebnej listiny, v smysle 53. §. volebného zákona, toľkokrát, ako to urobil, môže byť pokutovaný od 10 do 100 korún.

Túto pokutu v malých a veľkých obciach vyrúbiť musí hlavný slúžny, v mestách ale mešťanosta alebo k tomu splnomocnený člen mestskej rady.

Zvlášte odporúčame, aby každý, všetky vysvedčenia, písma a listiny, ktoré v smysle zákona

Cteným voličom okresu Zlatomoravského!

Následkom politického atentátu v Sarajevu zpáchaného proti následníkovi trónu arcikniežatu Francovi Ferdinandovi a jeho manželke kňažne Sofii Hohenberg, ľudové shromaždenie a účtovanie krajinského vyslanca Jána Bartos, ktoré v nedeľu 5. júla

Albánski povstalci blízko mesta Tirana.

potrebuje k dokázaniu svojho volebného práva zavčas si zaopatrit. Na srdce to kladem predovšetkým, oddaným prívržencom kresťanskej ľudovej strany, aby volebného práva, ktoré im zákon zabezpečuje, z tej príčiny neboli pozbavení, bo toto právo dokázať nevedia.

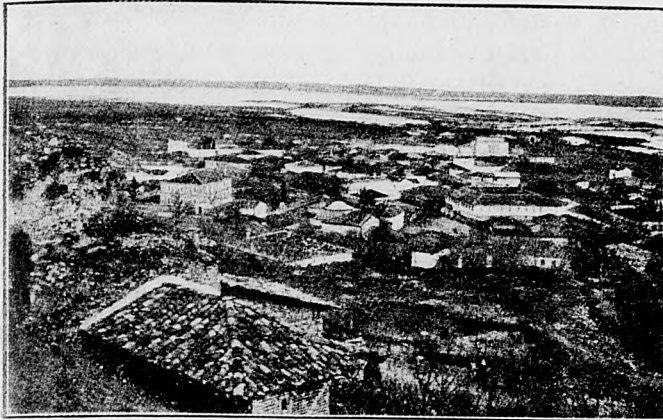
Kresťanský svetový názor je blahonosný bez výmienky pre každého.

vydržiavané malo byť v Zlatých Moravciach, prítomne musí byť odložené. Deň, hodinu a miesto budúceho shromaždenia cteným voličom, svojim časom dáme na vedomie.

Porada kresťanskej ľudovej strany snemovej.

V pondelok 29. júna o siedmej hodine večer kresťanská ľudová strana snemová vo vlastnom kruhu vydržiavala poradu, ktorej predsedal pápežský praelát Ján Molnár a na ktorej

Obrázky z Albánie.

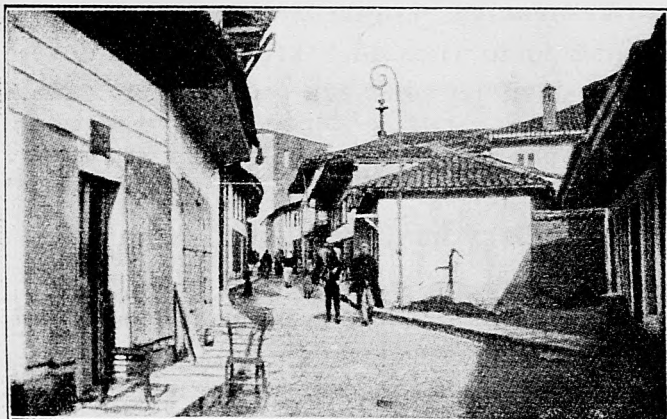
Pohľad na hlavné mesto Durazzo.

Panovníkov palác

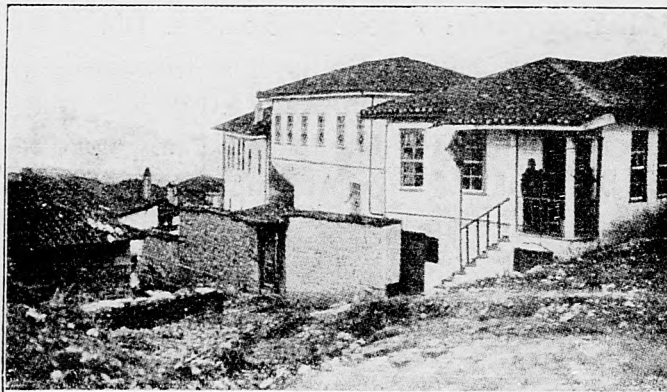
Grécke námestie v Durazzi.

Hlavná ulica v Durazzi.

Hlavná brána v Durazzi.

Essád pašov dom.

Väza tureckej modlitebne.

Rynok v Durazzi.

súčastnili sa všetci krajinskí vyslancovia a početní vonkajší členovia strany. Jediným predmetom porady bolo vyslovenie sústrasti strany, z príležitosti zpáchaného attentátu proti následníkovi trónu a jeho manželke kňažne Sofii Hohenberg.

Z krajinského zákonodarstva.

Snemovňa krajinských vyslancov a veľmožov v útorok 30. júna vydržiavala zasadnutia, v ktorých predsedníctva zákonodarstva vyslovily sústrasť nad zavraždením následníka trónu arcikniežata Franca Ferdinanda a jeho manželky. V snemovni krajinských vyslancov sústrasť nad touto vraždou z kresťanskej ľudovej strany vyslovil jej predseda gróf Aladár Zichy.

Z cudzozemska.

Peter srbský kráľ zad'akoval. Minulý týždeň srbský kráľ Peter zvláštnym ukázom na vedomie dal Srbom, že zo zdravotných ohľadov správu krajiny odovzdal kráľovičovi Alexandrovi. Tento krok kráľa Petra, zdá sa, v úzkom súvisi stojí s vraždou v Sarajeve zpáchanou.

Albánsky trón v nebezpečenstve. Dľa chýrov z Durazza generál Philipps a Traubridge, veliteľ oddielu anglických válečných lodí, panovníkovi Vilhelmovi dali tú radu, aby zad'akoval. Dľa druhej zprávy Albániu obsadiť majú monarchia a Taliansko.

B E S E D N I C A.

Živý nebožtík.

Veselý obrázok zo skutočnosti.

Jako divá bežala hofierka Metelková po veľkej dedine. Na nohách jej klepotaly z mužových čižiem odkrojené papuče, do ktorých napochytre boso vklzla, sklznutý z hlavy ručník vial za ňou ako zástava, zásteru mala na krivo uviazanú a lomiac rokami horekovala plačlivým, prerývaným hlasom:

— Pre všetko na svete, to je nešťastie, to je hrúza! Kto by sa to bol len nazdal!?

— Čo sa stalo, kmotra? — sproboval ju zastaviť pred svojim skliepkom stojací kupec Halena.

— Veď tiež skoro zviete o tom nešťastí — odpovedala, nedajúc sa zdržať a utekala rovno ku stavaniu odovalej gazdinej Škovránkovej.

— Veď vari len nehorí! — vybehávali na cestu nastrašení zvedavci, ktorým neušlo počínanie rozšafnej a inokedy zdľhavej chalupničky Metelkovej.

— Vari hádam niekto zomrel?

— No, to by sa kmotra tak nesplašila.

— Hádam jej muž...

— Ba ešte čo! Rúbe na dvorci triesky a fajči pri tom jako komín!

— Teda čo to asi môže byť?

— Hádam sa hofierka zblaznela — zasmial sa sklepník Halena, u ktorého Metelková pre svoj klebetný jazýček nebola veľmi obľúbená.

— Niečo na tom musí byť, ináč by to nerobila, veď tým bežaním pri svojej tučnote môže uchytiť neakú chorobu.

— Veď ono to dlho pod pokrievkou neostane — súdil Halena, vchádzajúc do skliepka s niekoľkými chlapmi, ktorí mali vhodnú výhovorku dať si na «to laknutie» po kalíšku horkého.

Aie ženské neboly tej mienky. Vari by ony trpezlive čakaly, kým Škovránková niečo povie. Svrone, jako by sa boly dohovorily, hrnuly sa teraz za Metelkovou do dvora vdovy Škovránkovej.

Vo veľkej izbe celá udychčaná sedela na lavici pri peci hofierka; trpela na zádach a preto nebolo divu, že sa dosiaľ k slovu nedostala.

Pred ňou trasúc sa stála ustrachaná gazdina Škovránková, v jednej ruke držiac hrnček mlieka a v druhej sberačku, tak jako celá naľakaná vybehla z komory.

— Pre živého Boha, susedka, hovorte, čo sa to stalo? — spytovala sa gazdina hrkotajúc zubami.

— Ach, ach, jaj, to je nešťastie, vy trikrát nešťastná matka — vykladala udychčaná Metelková.

Susedky, ktoré sem privábila zvedavosť, stály vo dverách a teraz významne na seba pozrely. Nebolo žiadnym tajomstvom, že pekná Marienka Metelkovie bude sa vydávať za Škovránkovie Jožka, jakonáhle Jožko vyslúži vojenčinu.

— Čo... čo, stalo sa niečo vašej Marienke? — spýtala sa zdesená gazdina.

— Dievča je chvála Bohu zdravé, ale môže sa doma na smrť vyplakať za Jožkom...

— Môj syn... čo sa mu stalo?

— Neľakajte sa...

— Je chorý?

— Keby len to! Ubohá, pošutovaniahodná matka!

Gazdina Škovránková sa po týchto slovách potočila a jako by jej nohy podkosil, bola by sa srútila na zem, keby ju ktorási mladšia susedka nebola zachytila ačkoľvek Metelková stále opakovala:

— Neľakajte sa...

Gazdina vykladala žalostne:

— Môj syn, moje úbohé dieťa!

— Veď to snáď ani není pravda, prosím vás, je mladý Škovránok skutočne mrtvý? — ticho sa spýtala Metelkovej suseda.

— Je — odpovedala Metelková tichým, hrobovým hlasom.

— Jako ste sa to dozvedeli?

— U rychtárov o tom hovorili — riekla Metelková slabým hlasom.

— Teraz aj susedky prestaly sa pochybovačne usmievať. Niektoré odpratávaly črepy z rozbitého mliečnika, ktorý gazdinej od laku z ruky vypadol, utieraly mlieko rozliate na podlahe a iné zas chytrou ukladaly nešťastnú matku do postele.

— Ale predsa povedzte, jako sa to stalo — doľahaly ženy na hofierku.

Ona si z hlboka vzdychla, utrela si kanavasovou zásterkou oči a začala rozkladať:

— Išla som dnes k rychtárovej hofierke pre nejaký podsyp pod kvočku. Stály sme spolu na podstení pri otvorených dverách. Rychtár v chyži čítal noviny a rychtárka čosi varila. Tu on hovorí:

— Počúvaj, žena, to je novina!

— No, tak povedz — riekla rychtárka.

Hofierka a ja pristúpily sme bližšie, aby nám ani slovička neušlo a tak sme počúvaly, jako rychtár čítal, že vraj Škovránkovie Jožko už je pod krížom.

Škovránková na posteli žalostne zastenala.

— Nemýlila ste sa, kmotra?

— Nemýlila. Pravda tu a tam niektoré slovičko nám ušlo, ale to som počula zreteľne, že je Jožko pod krížom. Hofierka rychtárova to tiež počula a ačkoľvek bola veľmi zlaknutá, predsa ma napomínala, aby som sa neprezradila, že načúvame. Jej nevesta, starostlivá, myslela by vraj kto vie čo...

— Viac už neviete?

— Prosim vás, málo chybovalo, že som sa nedala do náreku, len ešte sa pamätám, jako sa rychtárka divila a potom povedala, že to Jožkovi praje.

— Jaká to tvrdá, nelútostná osoba! Bezpochyby ju to žerie, že mladý Škovránok nedbal o jej sestru Borku. A s hofierkou sa tiež ustavične hádajú.

— Keď ona tá rychtárka nevie držať jazyk za zubami a keď vzkrsnú niekde nejaké klebety, býva na to náš rychtár metrom.

— Je to hrozné, zrovna k neuvereniu, že mal by byť Jožko už nebohým — horekovala iná žena. — Len sa rozpomeňte, keď na ostatok tu bol na urlaube jako mu to pekne pristalo v tom jeho modrom vojenskom mundúre s dvoma hviezdikami na výložkách. Dievčence sa oňho fahaly, nepostačil ich na muzike vykrúcať.

— Veru, veru a keď si pomyslíme, že je už pod krížom.

— Neviete, jako sa hovorí: starí musia a mladí môžu zomrieť?

— Veru tak, ale že by boli Jožka pochovali len tak bez vedomia matkinho, to človek nevie pochopiť.

(Dokončenie nasleduje.)

Zadovazujte predplatiteľov pre «Kreštana!»

CHYRNIK.

Jeho Svätosť pápež Pius X. a attentát. Keď jeho Svätosti sdělili strašný chýr o attentáte, zamdlel a na nariadenie lekárov musel si ľahnúť. Vzdor veľkej slabosti však, vo sviatok sv. apoštolov Petra a Pavla, cez poľudnie vstal hore a opierajúc sa o Merry del Val štátneho sekretára, v spoločnosti dvoch dánskych kardinálov išiel do baziliky sv. Petra a dlho sa modlil za dušné spasenie arcikniežata Franca Ferdinanda a jeho manželky.

Sústrasť Jeho Eminencie kardinála kniežaprimasa. Dr. Ján Csernoch, Jeho Eminencia kardinál kniežaprimas Uhorska, arcibiskup ostrihomský, ako prijal smutnú zvesť o zavraždení následníka trónu arcikniežata Franca Ferdinanda a jeho manželky, v mene svojom, celého sboru biskupského, duchovenstva a katolíckych veriacieb celej krajiny, jeho veličenstvu kráľovi vyslovil najúprimnejšiu a najhlbšiu sústrasť.

Z biskupstva spišského. Anton Kubasák dekanfarár v spišskom Jurgove 21. júna slávil svoje 25-ročné kňazské jubileum. Na slávnosti súčasťnili sa: kňazstvo nedeckého dekanátskeho okresu a Peter Krávec dekanfarár hanušovský; ostatní kňazi starovesského dekanátskeho okresu jubilanta pozdravili listovne.

Z biskupstva rožňavského. Za diecezánskeho zastupiteľa Uhorského katolíckeho abstinentného spolku sv. Kríža, vymenovaný je abstinentný kňaz Jozef Skaupil, dekanfarár obce Szentsimon.

Krádež. Z Dolného Kubína sdeľujú, že v Jasenovej do komory Eleka Čaploviča vlámali sa zlodeji a ukradli satstvo v hodnote 204 korún. Podozrenie padá na valasko-dubových cigáňov proti ktorým dolnokubínski žandári zaviedli stopovanie.

Chýry zo Spiša. Podžupan Ludvik Neogrády vymenovaný je za uhorsko-kráľovského radcu. — Rim-katolícky učiteľský spolok Lubovenského okolia vo svojom valnom shromaždení na návrh podpredsedu Jána Fabiana Slovika, učiteľa podolinského, relovským pohorelcom odhlasoval podpory 100 korún. — Vidernická organizácia Kat. Lud. Jednoty na svojom 7. júna vydržiavanom zasadnutí ohrozovala sa proti tomu pohybu ktorý má za cieľ: zo škôl vyobcovať vyučovanie náboženstva. — Šavnický obyvateľ Ján Tatárkó 15. júna s britvou podrezal si hrdlo. — V Kubachoch 17. júna obuvník Ján Lipták cigáňovi Jánovi Ščukovi kuchynským nožom tak prepáral brucho, že mu črevá vyšly. Nešťastník zomrel hneď. Otec nešťastníka pred niekoľko rokmi zabil sekerou. Vražedného obuvníka zatkl. — V Lackove 17. júna následkom hromobitia zhorelo 5 domov s 3 stodolami. Vo Folvarku 18. júna na pastvisku hrom zabil jedného koňa. V Nižných Ružbachoch následkom hromobitia zhorel jeden dvor, v ktorom viac rodín bývalo. V Kolačkove tiež udrel hrom do jedného budoviska, ktoré podobne zhorelo.

Prísaha nových arcipastierov. Nedávno vymenovaný záhrebský arcibiskup dr. Anton Bauer a ka-

ločský arcibiskup Arpád Várady 23. júna predpoludním v prijímacej sieni budinskeho kráľovského hradu složili prísahu pred arcikniežatom Jozefom, ktorého jeho veličenstvo kráľ poveril so svojim zastúpením.

Požehnaná matka. V obci Nagypalina manželka kováčskeho majstra Pavla Ritlopa, porodila troch zdravých chlapcov.

Trenčianska stolica spoločnými silami chce bojovať proti pustošeniu pálenky. Do pripravujúceho výboru vymenovaní sú: dr. Karol Kmetykó a Georg Czeisel, prední bojovníci abstinentného spolku svätého Križa. Ufame, že ich práca bude zdarná.

Odškodné za parník «Empress of Ireland». Z Montroalu oznamujú, že súd admiráľstva nariadil odpredanie parolode «Storstad» na licitácii. Z predajnej ceny zaokryjú odškodné za utonovšiu parolod «Empress of Ireland».

Našiel kanónovú guľu. Z Vespréma píšu, že istý Pavel Makota na poli našiel guľu z kanóna a zanesol ju domov. Jeho brat Ondrej bol zvedavý na slozenie jednej kanónovej gule a Pavel mu to začal vysvetľovať a aby vyrovnal jednotlivé čiastky gule, viackrát udel na ňu. Guľa vybuchla a Pavla Makotu, jeho brata Ondreja, otca i matku nebezpečne poranila. Najťažšie bol ranený Pavel, ktorému roztrhalo brucho a i na nohách bol nebezpečne ranený. Chytro ho zaviezli do nemocnice v Hajmáškéri, ale o pár hodín zomrel. Zarovnak zomrel aj jeho otec Adam Makota. Matku a mladšieho syna odviezli do vesprémskej nemocnice.

Postavenie novej fary. Rada slobodného kráľ. mesta Trnavy stavbu fary v Hrnčiarovciach, ktorej patrónom je mesto Trnava, sverila na trnavského stavitelského majstra Jána Čaploviča, ktorý faru vybuduje nákladom 27.500 korún.

Oheň. Z Detvy v stolici zvolenskej píšu, že v nedeľu 21. júna na blízkom laze zvanom Šulok z posiaľ neznámej príčiny vypukol oheň. Dva gazdovské domy ľahly popolom a kým na poli pracujúci domáci dobehli, zhorelo i 3-ročné dievčatko a dve ošípané. Škodou šacujú na 3000 korún. Proti ohňu nebolo nič poistené.

Zlý výhľad na úrodu. Na stoličnom shromaždení stolice turčianskej podžupan stolice medzi iným podal zpravu, že v stolici polovica siatin raže vyhynula. Dľa podžupanovej zprávy minulú jar v stolici bolo 21.375 kusov rožnej lichvy, 8210 ošípaných, 26.356 oviec a 3989 koní.

Šarlach. Z Pezinku (Bazin, st. prešporská) sdeľujú, že tam šarlach ešte neprestal. V dočasnej nemocnici opatrujú ešte 9 na šarlach chorých osôb a už i druhá nákaza začína brať svoje obeť. Na tehliarskej osade totiž 22 ľudí sa nakazilo vodou zo studne.

II. Uhorská krajinská púť na milostné miesto Lourdes za protektorátu osvietených pánov biskupov grófa Mailáth, grófa Zichy, Fischer-Colbrie a pri vedení väčšieho výboru duchovných, 24. júla bežiacého

roku pohne sa cez mesta Padua—Rím—Lourdes—Paríž a Einsiedeln; trvať bude 20 dni, pri čom cestovné trovy obnášajú II. trieda 480 a III. trieda 295 korún. Ohľadom na posiaľ objavenú veľkú zaujatost o túto púť, prihlasy ku nej zaključujú sa s 1. dňom mesiaca júla. Programy v maďarskej, nemckeej a slovenskej reči zainteresovaným ochotne pošle Alexander Gaibl, pápežský praelát, opát-kanonik, Pozsony, Káptalan-u. 3.

Zlatou baňou je pre každého hospodára chov dobytka, keď svoj dobytok správne kŕmi. Aby dobytok mnoho žral a všetko ľahko, rýchle a úplne stráviť mohol, musí sa do krmu pridávať Fellerov od dávna vyzkúsený «Elsa» výživný prach pre dobytok. Po ňom krmný dobytok rýchle príberá na váhe, kravy dávajú v hojnosti dobré mlieko, sliepky dobre nesú aj v zime, koše sú zdravé a vytrvalé a je najlepším prostriedkom proti chorobám a moru. Tisíce hospodárov ho od rokov upotrebuva s dobrým výsledkom. Máme sa chrániť bezcenných prachov, ktoré nám vandrovní predavači ponúkajú a objednávajme priamo od lekárnik E. V. Feller, Stubica Kostolná-ul. 18. (Záhrebská stolica) 5 balíkov za K 5.—. Súčasne sa môže aj osvedčený «Elsa» prach proti hmyzu objednať a sice 1 škatuľu pribalene za 1 korunu.

HOSPODÁRSTVO.

Ochrana proti udretiu hromu.

Takto v letných mesiacoch takmer každý deň možno čítať v novinách, že tam alebo inde hrom udel do človeka. Sú takí nervósi ľudia, ktorým bázeň pred hrmavicou zapričiňuje opravdové muky. A bázeň je veru v každej veci zlým radcom a už viackrát ustálili, že ona človeka rovno vohnala do nešťastia, ktorému trasú sa chcel vyhnúť. Čím chladnokrvnejšie a pokojnejšie hľadíme nebezpečenstvu do očí, tým istejšie sa môžeme proti nemu obrániť.

Koho teda búrka zastihne v poli, v slobodnom, ten nech neuteká pred ňou a nech sa neschováva pod stromy. Najlepšie urobí, keď si ľahne na zem a počká kým búrka prejde. To je síce pravda, že môže premoknúť až do niti, ale iné sa mu nemôže stať. Nebezpečie hromu vtedy je najväčšie, keď je človek alebo tá vec, ktorú má pri sebe (ku pr. kosa, dáždnik atď.) najvyšším bodom na jeho okruží. Keď je človek ku pr. na roli vtedy, keď povstane búrka, tak na tej roli je on najvyšším bodom. Nebezpečie sa ešte stupňuje, keď človek v taký čas dáždnik drží nad svojou hlavou. Preto najlepšou ochranou pred udretím hromu je ľahnúť si na zem. Ani do takých budov (humná, stály, búdy), ktoré o samote stoja, neutekajme pred búrkou, bo aj tieto prifahujú hrom.

Mnohokrát nadhodili už tú otázku, že či je radno si zastať pod stromy alebo nie, keď niekoho v poli zastihne búrka. Ustálili, že do topolov a do bukov

viackrát udrel hrom ako do ihličnatých stromov. Že ale prečo šetrí hrom tieto posledné stromy väčšími, než tieto prvé, to posiaľ ešte nevedeli ustáliť. Najlepšie je, jak už vonkoncom nemôžeme vyhnúť schovaniu sa pod strom, vyvolať si čím najnižšie a také stromy, ktorých viac stojí vedľa seba. Pod taký strom, ktorý stojí o samote, za žiadnych okolností si nezastaňme. Nesmieme sa opierať o peň stromu, zvlášte jestli je vlhký bo je vlhkosť dobrým vodičom elektriny a to zväčšuje nebezpečie.

Keď vypukne búrka, nejdime ku telegrafickým a telefonovým vodičkam, bo hrom často, udre do ich stlpov a potom po dróte zaletí aj na kilometer, hľadajúc príhodné miesto, na ktoré by mohol preskočiť alebo udreť do niečoho. Jeden gazda takýmto spôsobom pochodil nedávno nešťastne. Išiel domov popri telegrafickom vodičku, keď odrazu udrela doňho elektrická iskra a už bol na dva kilometre vzdialený od toho miesta, kde hrom do telegrafického dróta bol udrel.

Jestli búrka napadne niekoho na bicykli alebo na člku, najlepšie urobí, keď síde z bicykla a vysadne z člka, bo kovové čiastky bicykla veľmi prifahujú elektrickú iskru a na vode člkujúci sa človek je najvyšším bodom a tak je vystavený nebezpečenstvu. Pre túto istu príčinu neni dobre počas búrky zdržovať sa na končiaroch vrchov. Jestli búrka v slobodnom na-

padne väčšiu (ku pr. výletnícku) spoločnosť, nech sa netiskajú jeden ku druhému do hromady, ale nech sa rozprchnú, bo tak, jestli sa aj stane nešťastie, menej ľudských životov zahynie.

Levoča (Spiš).

Pochválen Pán Ježiš Kristus. Ctený pán Redaktor! Ráďte prosím uverejniť týchto pár riadkov v našom milom Kresťane.

Novú krásnu budovu levočského kráľ. kat. hl. gymnázia posvätili 7. júna v rámci skvelých slávností. Ku slávnosti dostavili sa mnohí bývalí žiaci gymnázia, aby vzdávali svoje vďaky. Ministra náboženstva a výučby zastupoval stoličný nadžupan barón Artur Wieland. Zastupiteľov poslaly ta všetky spišské stredné školy, obe gymnázia prešovské a reálka kremnická; spišskú kapitolu zastupovali kanonici dr. Martin Pirhala a dr. Fridrich Rolny. Slávnú sv. omšu a cirkevné obrady odbavoval levočský opáťfarár Celestin Kompanyik. V ozdobnej sieni ústavu Emil Jurkovich. hlavný direktor okresu učebného, ličil dejiny tejto už skoro 600 rokov starej školy, ktorá z počiatku bola takzvanou mestskou školou; gymnázium založili Jezuiti roku 1672. Šiesteho júna večer celé mesto bolo pekne osvetlené.

O postavení nového paláca katolíckeho gymnázia večné zásluhy majú gróf Albert Apponyi a barón Barokoczy, veľkí to ochrancovia katolíckych škôl.

MNOHO MILLIONOV

Ludí obýva našu peknú monarchiu a mnohí z nich upotrebuujú

Veľký zdar, ktorý si tento prostriedok zaslúženým spôsobom vydobyl, vysvetľuje, že prichodia do obchodu napodobeniny (a kedy-vtedy aj «zdarma» sa ponúkajú, potom ale veľmi drahé sa rátať). Len táto okolnosť nás pobáda ku tomu, aby sme ku ochrane čitateľov pred napodobeninami na vyššom obrázku znázornili, ako vyzerajú flaše a ochranná známka pravého Feller-ovho «Elsa-fluidu». Nedeje sa toto cieľom reklamy, lebo na dotazy lekári potvrdzujú, tisíce poďakovacích listov dokazuje, ako utišuje bolesti, posilňuje svaly a žily, obcerstvuje, všelijaké reumatické prechladnutím, prievanom alebo vlhkosťou pritiahnuté stavy lieči. S výtečným výsledkom upotrebuje sa aj pri rozličných neduhoch, ako je nácha, boľenie hlavy, zubov a údov. Nedostižiteľný je jeho liečivý účinok aj pri lámke, aj pri zastaralých neduhoch, trhani v údoch, vytknutiach, influenci, úsade, ochromeniach, slabosti zraku, migräne a pri mnohých tu ani nespomenutých nemociach. Jeden pokus neni drahý. 12 skleníc franko 5 korún.

Máme dobrý apetít, zdravý žalúdok, žiadny zlý pocit, zato ale Feller-ove prečisťujúce rebarborové «Elsa-pilule», ktoré aj zapečenie a neriadyv trávení, kŕče, záhu, tlak v žalúdku, napínanie ku vracaniu, kyslé ryhanie, zdutie atd. odstraňujú, lekárnami odporúčané a lacné sú. 6 škatuliek franko 4 koruny. Obidva domáce prostriedky pravé dostať jedine u lekárnik E. V. Feller, Štubica, Kostolná-ulica č. 18. (Záhrebská stolica).

Levočský Katolícky Kruh na svojom 13. júna vydržiavanom mimoriadnom valnom shromáždení v mene levočského katolíckeho spoločenstva ohrožoval sa proti uzavretiu budapeštianskeho učiteľského shromáždenia, aby zo škôl vytvorené bolo vyučovanie náboženstva, vyhlásiac to za sprostý nápad proti viere, vyslovil sa rozhodne, že školské vyučovanie náboženstva bolo, je a bude vždy potrebné. Vyzval spolu učiteľské spolky spišského biskupstva, učiteľský spolok spišský a spoločenské kruhy levočské, aby pripojily sa k ohrožujúcemu uzavretiu Katolíckeho Kruhu, dotyčne, aby vyniesly podobné uzavretia.

Úprimný priateľ katolíckych škôl.

Zo Spiša.

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Vysokoctený pán Redaktor! Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom milom Kresťane.

Administratívny výbor našej stolice 9. júna vydržiaval zasadnutie, v ktorom pojednávalo sa o stave našej stolice v mesiaci máji.

Erár mal príjmu v daňoch a všeliakých poplatkoch 741.811 korún, teda o 33.610 korún menej ako vlni v tom istom mesiaci. Zdravotný stav obyvateľstva bol prajný. Smrtných pádov bolo menej ako obyčajne. Lekársko-polícijných pádov bolo 11. Rim. kat. ľudovú školu v Lackove pre šarlach zavreli. K doplneniu plátov obecných a náboženských učiteľov minister náboženstva a výučby štátnej podpory udelil 258.948 korún. Kráľ. školdozorstvo konalo 14 úradných navštívení. Zdravotný stav liehvy sa nápadne polepšil. Slinťavka a kulhavka prestáva, pod zátvorom je už len Odorin. Ruža na ošipaných vystúpila v päť obciach. Liehvací obchod bol dosť čulý; do iných krajov Uhorska odviezli na železnici 144 kusov rožného statku a 218 kusov oviec, do cudzozemska ale 11 kusov rožného statku. Následkom viacerých dobrých dážďov hospodársky stav stolice v mesiaci máji hodne sa polepšil. Žitá sa popravily, sú dosť vysoké, aj klasy majú pekné, následkom neprajného vyzimovania ale sú riedke. Tým rýchlejšie ale vyvíňovaly sa jarné siatiny, ktoré ešte na čase dostaly dážďa.

Stoličný výborník.

NESTLÉ'OVA
OSVĚDČENÁ DĚTSKÁ MOUČKA
ÚPLNÁ POTRAVA PRO KOJENCE.

Dávky na próbu a poučný soštok o opatere detí zdarma zasiela **HENRIK NESTLÉ**
 Wiedeň, I., Biberstrasse 26. D.

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!

Hlavylámka.

Kde je pústevník ?

ANEKDOTY.

Roztržitý professor :

- Professor ranhojič ku asistentovi :
- Prosím vás, či je ešte tu ten chorý, ktorému som minulý týždeň prerezal brucho ?
 - Áno, ešte je tu.
 - Toho človeka znova musím operovať.
 - Prečo, pán professor ?
 - Nikdo si nenajdem moje zlaté hodinky.

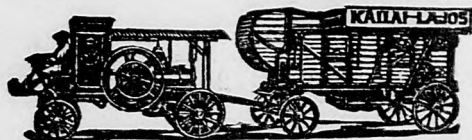
Dobrá rada.

- Slečna, ja vás šialene milujem.
- Hovorte s matkou !
- Ale som až po krk zadĺžený !
- Tak prehovorte s apkom.

Odkazy redakcie.

J. K. Sz. Váš chýr nás prekvapil, lež nezronil. Preto neprestaneme zastávať záujmy vašich krajov. Za doterajšiu ochotnosť vrelé vdaky. S Bohom !

Bratia Katolíci ! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Kresťan». «Kresťan» už cez XXI. dvadsaťjedon rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny kresťan číta a predpláca len «Kresťana».

Známo je vôbec

že len

Ludvika Kállai-ho

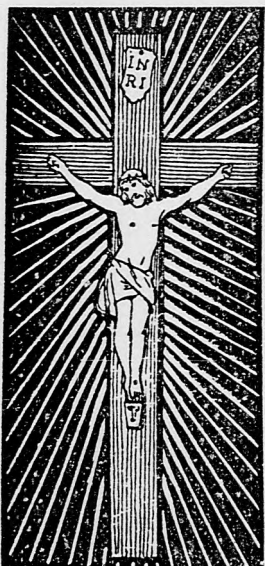
motorfabrika

Budapest, VI., Gyár-utca 28,

**pri úplnej záruke lífruje najchýrnejšie motor-
mlátiace stroje. Po celej krajine pochvalne zná-
mych najlepších a najjednoduchších, pôvodných
Ludvika Kállai motorov prosíme žiadať
obrázkový cenník.**

Upozornenie! Ludvika Kállai-ho vychýrenú
motorovú fabriku netreba zameniť s druhými
firmami pod menom Kállai.

Svietiaci kríž!

Keď pred 600 rokami rim-
ský cisár Konštantín Veľký
v rozhodnej veľkej bitke
porazil pohanstvo a nás-
ledkom toho po 300 ročnom
mučedníctve a utlačení
zviazilo kresťanstvo, pred
rozhodnou bitkou zjavil sa
mu na oblohe skvelý kríž
s nápisom: „V tomto
znaku zvíťazíš.“ Nový
vynález možným čini, že
v bydle každého veriaceho
kresťana svietiť môže kríž
a na ňom skveľ sa sväté
telo Spasiteľa. Sväté telo
Spasiteľa vyhotovené z me-
tallu a vo dne je kostovej
barvy, kríž je obtiahnutý
čiernym lesklým lakkom.
Cena so zaobalením a s
truhlicou, 34 centm. vyso-
kého kríža 4.50 K; 50 cm.
vyšokého kríža 6.— kor.
S poštovou dobierkou k
objednaniu u vynálezca

Alexander Takács

Budapest, VII., Rákóczi-ut 24—26. sz.

Po celom svete platný patent.

28

Najlepšia kosa na svete je ručená oceľová KOSA KONRADA.

Každý kus vyniká znamenitým rezom, pružnosťou, jasťou čistej ocele. Zodpovedá sa za každý kus. Nič sa nestavá na kosu. Čo nezodpovie, nazpät sa prijme. V r. 1913. ani 1 kus sa ne-

vrátil. Všetky kosačky boli podarené; mnoho poďakovaní sme dostali. Stane-li sa objednanie s týmto oznamom, priloží sa ku každej kose patent. karika a kľúč zdarma. Pri objednaní 10 kusov 1 kosa zdarma. Pri 25 kusoch 1 nikel. Roskopi-hodinky, za ktoré sa ručí 3 roky. — Aj sberateľia to dostanú. — Cena ručených kosačky je nasledujúca:

70	75	80	85	90	95	100	105	110 cm.
2.—	2.10	2.20	2.30	2.40	2.50	2.60	3.—	3.20 kor.

O-ia 25, 35, 40 hal. — Kladívko a nákovka 1 K 70 hal. — Čistá oceľ. — môže sa objednať s dobierkou u **HANNŠ KONRADA** na sklade budapeštianskom. **Budapest, 41—280., Rákóczi-út 24. N. K.** Hlavný cenník s 5000 vzorkami zdarma. (3)

Lacné česke perie!

5 kilo nové
tmavé driapané
9.60 K, lepšie
12 korún. Biele
mäkké, jak pá-
per 18 K, 24 K.
Biele ako snah
mäkké jak pá-
per, drapané 80,
36, 42 K. — **Metove posteľe.**
A červeného cinovatu 1 dobre
naplnená perina aa'ebó 1 zpodná
perina 130 cm. dlhá 116 cm. ši-
roká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—,
2 metre dlhá, 140 cm., široká K
13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška
80 cm. dlhá 58 cm. široká K 8.—,
8.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm.
široká K 4.50, a 6.50. Krom toho
shotovujeme vo veľkosti dla vole.
Trojdilovú strnennú matrac na
jednu postel K 27.— lepšej ja-
kovosti K 38. Zasielky vyše
10 korún franko s poštovou do-
bierkou. Výmena a navrátenie
dovoluje sa pri náhrade porta.
Benedikt Sachse, Lobes
134. pri Pilsen (Cechy).

Najlepší český prameň k objednaníu.

Laoné perle na postel

1 kg. sivé
dobré drá-
pané 2 K,
lepšie 2
koruny 40
hal.; pri-
ma pelbiele 2 koruny 80
halierov; biele 4 K, biele
páperové 5 K 10 h.; 1 kg
velmi fajne, ako snah biele,
drapané 6 K 40 h., 8 K.;
1 kg. papierie, sivé 6 K, 7
K; biele lanové 10 K; naj-
fajnejšie papierie z prs 12 K.
Pri oblednaní 5 kg. franko.

Hotové posteľe
z hustej tkniny červeného,
modrého, bieleho alebo
žltého nankingu, 1 perina.
180 cm. dlhá 120 cm široká
s dvomi podhlavkami, každý
80 cm. dlhý, 60 cm široký
naplnený novým, sivým,
velmi trvácim mäkým perím
16 K; polpapierie 20 K; pa-
perie 24 K; jednotlivé periny
10 K, 12 K, 14 K, 16 K;
podhlavky 8 K, 8 K 50 h.,
4 K. Periny 200 cm. dlhé
140 cm. široké 18 K, 14.70
K, 17.80 K, 21 K. podhlavky
90 cm. dlhé 70 cm. široké
4.50 K, 5.20 K, 5.70 K.
Spodné periny z pevného
vražkovaného grádu 180 cm.
dlhé, 116 cm. široké 12.80,
14.80 K. Vývez s postovou
dobierkou od 12 K počnúc
franko. Výmena alebo návrat
dovolené. Za nezopovedné
návrat peňazi obšírny cenník
zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz
č. 826., (Cechy.)

Sklad: Budapest, IV. Ferenc
József-rakpart 21.

S vyznačením päťkostolskej, kaločskej a miškolskej výstavy.

Ružence zhotovujúci domový priemysel Kalocsa

Trvanlivé a krásne sväté ružence v neobčajne bohatom výbere. Skapulia e nahradujúce zlate, strieborné a aluminium medallony; obrázky križiky atd. atd. Lourdeska voda v pôvodných fľaškách. Počas sv. misií milostné predmety aj ku priekupe davajú za prajných podmienok. — Cenník zdarma. — Adressa:

FRANC TANTOS, KALOCSA.

Čistý dôchodok obracia sa ku cieľom cirkevným.

Na predaj.

V obci Viszocsány, v bánovskom okrese slúžnovskom ležiaci môj majetok, pozostávajúci z 380 uhorských jochov úrodnej zeme, asi z 30 uh. jochov lúk a pasienkov, zo 100 uh. jochov hory predávam zo slobodnej ruky, v celosti alebo v čiastočných podieloch viacerým rodinám. Majetok možno prevziať po schránení tohoročnej úrody. Ďalšie vysvetlenie podáva majiteľ. Sprostredkovatelia sa odmieňajú. **Dr. Aladár Petrikovits, Nagytapolcsány.**

Veľká haňba

pre mladých ľudí, keď nevedia poriadne listu napsať. Kto teda naučí sa chce listy písať, nech si kúpi knihu: **Slovenský listár.** Obsahuje listy všeobecné, obchodné atd. Cena s poštou K 1.10. Vo väzbe K 1.70. Rozposiela **Julius Kustra,** knižkupec v **Košiciach.**

„TOKIO“

KYNOŽENIE OTLAKOV

so zázračným úspechom
dávka 60 halierov. Dorába
Anton Tömöry, Cegléd.
K dostaniu v každej lepšej
lekárni. Istotné vyliečenie.

Umelecký ústav ko- stolného zariadenia.

Vlastné dielne! **Karol Prin-
ner,** majiteľ knieža-primaciál-
nych dvor. zasielajúcich obvo-
dov: Brix a Anders, Zambach a
Müller Budapest IV., Váci-u. 61.
Viedeň IX., Maximilianplatz 3.
Umelecký ústav kostolného za-
riadenia: Omšové rúcha, plu-
viále, baldachny, úpiné ornáty,
kostolná bielizeň, alby, kamže,
atď. Strieborný tovar kostolného
náradia v jednoduchom a v naj-
skvostnejšom vyhotovení, sviet-
niky, kalichy, ciboria, pastorále,
kríže, kadidlá. Kostolné a spol-
kové zástavy, čipky a vyšívania
umeleckého vystrojenia.

Na predaj

24 holdov I-a roli. Kupcom
bližšie vysvetlenie dá veľ-
kokupec **Bernfeld, Nagy-
tapolcsány.**

Matjes-

haringy, nové, jemné s
hrubým chrbtom zvlášte
veľké: poštový súdok
M. 5.20. Veľké M. 8.25.
Tučné bez hláv a kostrov
v sperms omáčke zvlášt-
nej jakosti M. 2.85. —
Potočné aal ryby v gele
M. 5.95. **Herm. Laaser,**
Hamburg 219.

Žalúdočné kvapky „Jágerská voda“

Nevyhnutne
potrebný domáci
prostriedok proti
nasledujúcim
neduhom:

Nachuť k
jedeniu,
žalúdočné
krče, závrat.

Upozorňujeme na
pôvodnú svetlú
fľašku, opatrenú
s oloveným
zátkom s
granátovým
jablkom.

napínanie
k dáveniu,
zimnica,
vetrové krče,
rheuma,
pakostnica
a hlavybôf.

Malá fľaška 50 h., stredná fľaška K 1.50, veľká f.
K 3.— 12 malých fľašiek K 5.— 12 stredných fľašiek
K 15.— 12 veľkých fľašiek K 28.— 6 veľkých f. K 15.—

Ako 8 korunová
menšiu zásielku
nemožno odoslať.

K objednaníu v
lekárni
Milosrdných
Eger (stol. Heves).

Ako 8 korunová
menšiu zásielku
nemožno odoslať.